

Poština plačana v gotovini.

SLOVENSKI

ČEBELAR

V s e b i n a :

Obnovitev plemenitnih postaj	49	Film o življenju čebel	65
Odmevi s članskih sestankov	52	Naša organizacija: Poziv čebelarjem	
Zima v čebelnjaku	55	jeseniškega okraja	65
Čebelarjem začetnikom	56	Dve značilni pismi	65
Zanimivosti iz Ljubljane	58	Delovanje izvršnega odbora naše or-	
O čebelarstvu v ljutomerskem okra-		ganizacije	66
ju in o poživljenju dela pri po-		Pravilnik za Čebelarske družine	69
družnici Čebelarske zadruga	59	Zadružni vestnik	71
Kako označujemo na panjih stanje		Tečaj za bolezenske strokovnjake,	
čebelnih družin za hiter pregled	61	Pisarniška moč, Opozorilo!	

TEČAJ

ZA

BOLEZENSKE STROKOVNJAKE

bo priredil v Ljubljani upravni odbor Čebelarske zadruga za Slovenijo v dneh

28., 29., 30. in 31. januarja 1946.

Vsaka podružnica naj pošlje v tečaj po enega čebelarja. Predvsem naj določi tistega, ki je že obiskoval tak tečaj, da bo poglobil svoje znanje. Če bi takega ne bilo, naj predlaga drugega sposobnega čebelarja, ki se zanima za stvar. Zadruga bo krila iz svojih sredstev stroške za potovanje, prehrano in prenočišče samo za enega udeleženca iz vsake podružnice za tistega, ki ga bo podružnica poslala. Lahko se pa udeleže tečaja tudi drugi čebelarji, toda na svoje stroške. Vsak udeleženec bo prejel pravočasno vabilo in načrt za tečaj.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Upravni odbor zadruga.

Pisarniško moč,

mlajšo, moško, potrebujemo za svojo zadržno pisarno. Prosilec mora biti več: korespondence, knjigovodstva, strojepisja, čebelarstva in po možnosti ruščine ali nemščine. Prošnje z navedbo svojega dosedanjega delovanja in službovanja ter svoje izobrazbe naj vložijo reflektanti do 30. januarja 1946 pri

Čebelarski zadrugi za Slovenijo
v Ljubljani

Opozorilo!

Vse čebelarske družine in posamezne zadržne člane, ki se obračajo naravnost na svojo zadrugo v Ljubljani, prosimo, naj v vseh zadevah iščejo predvsem nasveta **pri svoji pristojni podružnici**. Če si ta ne bo znala in vedela pomagati, bo odposlala dopis na Zadrugo v Ljubljani. Podružnice morajo biti v prvi vrsti obveščene, kaj se godi na njihovem področju in kaj žele njeni člani.

Čebelarji - zadržniki!

Zadržna zavest Vam narekuje, da kupujete vse čebelarske potrebščine v

ZADRUŽNI ČEBELARNI V LJUBLJANI

Tyrševa cesta števil. 21

Rojec Vlado, Litija:

Obnovitev plemenilnih postaj

Leta 1932 je bila ustanovljena na Kopiščih pri Kamniški Bistrici prva društvena plemenilna postaja. Postajo je vodil vse do leta 1939 tedanji društveni predsednik prof. Verbič. Iz poročil, ki jih je od časa do časa objavljaj Slovenski čebelar, je razvidno, da so se za postajo zanimali le redki posamezniki, a še ti morda bolj zaradi športa kakor z namenom, da bi se dokopali do čistokrvne čebelje pasme. Koliko matič je bilo sprašenih v vseh teh letih na Kopiščih, bi morda že našli v našem strokovnem glasilu nekaj zapiskov, o vrednosti pridobljenega vzrejnega gradiva pa ni bilo ves čas čuti niti besede. Ko je leta 1939 prevzel vodstvo postaje Malešič Janko, je polagoma splahnelo še tisto malenkostno zanimanje za postajo, ki ga je dosegel prof. Verbič za časa svoje aktivnosti z raznimi članki in ustno propagando.

Z izmenjavo vodstva na Kopiščih nekako sovпада ustanovitev druge društvene plemenilne postaje na Fužinah ob Kokri. Temelji so ji bili položeni že leta 1938. Namenjena je bila predvsem čebelarjem kranjske podružnice. Ti so sicer pokazali tedaj, ko je bilo že snovanje postaje predmet debat na odborovih sejah, mnogo smisla zanj, ko pa je postala dejstvo, so prav tako odrekli kakor čebelarji ljubljanske ali kamniške podružnice. Leta 1938 je bilo sprašenih na Fužinah 16 matič. Namesto da bi v naslednjem letu, to je v letu 1939, ko ni bilo več prave borbe z začetnimi težavami, število sprašenih matič narastlo, je padlo na borih 15. Iz leta 1940 ni poročil, domnevamo pa lahko, da ni bila končna bilanca mnogo ugodnejša.

Nekoliko več uspeha je imela banovinska plemenilna postaja v Ukanci pri Dovjem. Leta 1940 so bile sprašene v Ukanci prve matice. Bilo jih je 42. Razdeljene so bile med okoliške čebelarje, ki naj bi v prihodnji sezoni nadaljevali z započeto vzrejo. Postaja naj bi se obenem povečala, tako da bi se lahko prašilo na njej hkrati vsaj 100 matič. Razen tega je bilo določeno, da se osnujeta še plemenišči v Vratih in na Rovtaricah, delo pa je prekinila vojna, ki je v letu 1941 zajela tudi tedanjo našo državo.

Kaj malo vemo o delovanju plemenilne postaje v Selški dolini. V Rakitni je bivše Čebelarstvo društvo leta 1942 kupilo čebelnjak. Za plemenišče je bil pripravljen ves inventar. Vojni dogodki so otvoritev preprečili. Kasneje je čebelnjak zadela bomba iz letala in ga popolnoma raznesla.

Tudi Novomeščani so pripravljali plemenilno postajo v Sredgori na Gorjancih. Čebelnjak za trotarja je shranjen v Novem mestu in ga bo mogoče pri obnavljanju uporabiti.

Mnogo manj podjetnosti je bilo v tem pogledu na Štajerskem. Samo na Pohorju se je nekaj poizkušalo, dočim je vsepovsod drugod vladalo popolno mrtvilo.

Če omenim h koncu še zasebni postaji Jožeta Okorna v Škofji Loki in Jana Strgarja v Bohinjski Bistrici, je s tem pregled rejских centrov, ki smo jih imeli pred vojno, izčrpan.

Kakor je razvidno iz gornjega pregleda, se bavimo Slovenci s plemen-sko vzrejo matic vsaj deset let. Četudi nismo v tem času dosegli nikakih vidnih uspehov, bi bilo vendarle krivično, če bi trdili, da je bilo vseh deset let docela brezplodnih. Če drugega ne, uvedli smo enotne plemenilnike, izvežbali nekatere čebelarje v rokovanju z njimi in ustvarili osnovne pogoje za uspevanje te nove nad vse važne čebelarske panoge. Tudi v praktičnem delu na plemeniščih smo si pridobili nekaj izkušenj. Naša dolžnost je sedaj, da delo obnovimo, da zagrabimo problem z nekoliko višje strani in pokažemo tudi tukaj nekaj onega smisla za organizacijo in sistematičnost, kot smo ga pokazali že ob nešteti drugih prilikah.

Upravni odbor Čebelarske zadruga me je poveril, da na novo organiziram plemenilne postaje v Sloveniji. Na odborovi seji dne 10. decembra sem podal kratek oris tega dela za več let. Sedaj se ne bom spuščal v podrobnosti celotnega načrta. Iznesel bom le najvažnejše zadevne sklepe odbora, ki se tičejo prihodnje čebelarske sezone.

Čebelarska zadruga bo sčasoma ustvarila plemenilne postaje vsepovsod, kjer se bodo podružnice, čebelarske družine ali večje interesne skupine polegovale zanje. Štajerska mora prej ali slej dobiti tri do štiri postaje, Bela Krajina in Zasavje pa po eno. Obstoječe bodo obnovljene, če ne vse že letos, pa vsekakor nekatere najvažnejše, kakor na primer na Kopiščih, v Fužinah, v Ukanci in morda na Gorjancih.

Pri novih postajah bo treba paziti predvsem na to, da bo prostor zanje pravilno izbran. Dostop do postaje mora biti čim lažji, po možnosti izvedljiv tudi s kakim primernim vozilom. Kljub temu mora biti dovolj oddaljen od selišč s čebelnjaki. Kakih pet kilometrov v krogu mora biti okolica očiščena vseh divjih čebel. To je seveda laže reči in zahtevati, kakor pa izvršiti ali zahtevi ugoditi. Vendar je mogoče s smotrnim opazovanjem cvetlic in žuželk, ki jih obletavajo, take nezaželene čebele dokaj hitro izslediti in jih odstraniti. Zanesljivost plemenišč bi lahko preizkusili tudi tako, da bi postavili na plemenišče presejane družine z neoplojenimi maticami že tedaj, ko še ne bi bilo tamkaj trotarja. Absolutno zanesljivo plemenišče bi bilo samo tisto, če bi se nobena izmed teh matic ne sprašila. Toda takih prostorov bi najbrž v Sloveniji sploh ne našli, kajti matice lete, če ne najdejo ženina v primerni bližini, tudi 10 kilometrov daleč ali še dlje. Treba je torej računati z določenim odstotkom sprašenosti, toda čim večji bi bil odstotek matic, ki bi nesprašene prešle k zaleganju trotov, tem večja bi bila verjetnost, da je prostor posrečeno izbran. Pri računanju odstotka je treba kajpada upoštevati tudi zgubljene matice. Saj je umljivo, da so se zgubile ravno zaradi tega, ker so morale leteti predaleč na praho in se ob povratku niso več znale orientirati, kje leži njih domačija, ali so na dolgem potu postale plen kakega ptiča.

Vsaka postaja mora biti ograjena, da ne more gozdna žival do plemenilnikov. Zaradi ograje prav sedaj ne bomo preveč v zadregi. Bodeče žice je povsod dovolj, kjer koli so bile vojaške postojanke. Treba jo je samo zbrati, naviti na križni vitel in prenesti na odrejeni prostor. Niti dinarja ne bomo potrošili zanj, oblasti pa bodo vesele, da jo spravimo s poti in tako koristno uporabimo. Les za kole pri ograji je lahko svež in neobdelan.

Morda se tak še bolj prilega okolici. Ker je večina postaj nameščenih na tratih sredi večjih gozdov ali vsaj v bližini gozdov, ga bomo dobili tako rekoč na mestu. S seboj je treba vzeti ob zakoličevanju postaje le žago in sekiro, poprej pa seveda dobiti od lastnika gozda dovoljenje za sečnjo.

Starih plemenilnikov in hramčkov je najbrž še nekaj shranjenih pri čebelarjih v okolišu postaj, ki so pred vojno delovale. Dolžnost vseh tistih čebelarjev, ki jih hranijo, je, da jih prijavijo osrednjemu odboru. Zadruga ima v zalogi še kakih 100 plemenilnikov in 50 hramčkov. Ti bodo sorazmerno porazdeljeni na postaje, ki bodo letos otvorjene. Če jih bo premalo, jih bo zadruga izdelala v svoji mizarški delavnici, ki bo začela v najkrajšem času obratovati. Tu bodo izgotovljeni tudi primerni čebelnjaki za trotarje, za katere se pripravlja enoten načrt. Čebelnjaki bodo zložljivi, da bo z njimi čim manj sitnosti in težkoč pri prevozu na odrejeno mesto.

Uspeh vsake postaje je v znatni meri odvisen od agilnosti in strokovne usposobljenosti njenega vodje. Da dobimo nekaj res izvežbanih vodij, bo zadruga priredila že v tem letu tri tečaje. Prvi tečaj bo teoretičnega značaja in se bo vršil konec januarja ali v začetku februarja. Na njem se bodo udeleženci seznanili predvsem z dednostno teorijo, z zakonito menjavostjo in novodobnimi principi selekcije. Drugi zgolj praktični tečaj bo v maju. Tedaj bodo imeli tečajniki priliko preizkušati razne načine vzreje matic in se naučiti pravilnega ravnanja s plemenilniki. Tretji tečaj, ki bo tja na zimo leta 1946, bo namenjen raziskovanju vzrejenih matic in čebel. Podroben načrt za posamezne tečaje bo pravočasno objavljen v našem strokovnem glasilu. Zeleti bi bilo, da bi se v tečaje priglasilo čim več interesentov, in sicer ne samo interesentov, ki bi bili pripravljene prevzeti v svoje varstvo to ali ono plemenilno postajo, temveč tudi interesentov iz širših čebelarskih vrst. Saj novodobna vzreja matic zanima vsakega naprednega čebelarja in ne le tistega, ki se bo z njo na pol poklicno ukvarjal.

Končna in morda najvažnejša naloga bo izsleditev plemenjakov, ki bi se odlikovali v medonosnosti, krotkosti, nerojevosti in podobnih gospodarsko važnih lastnostih. — plemenjakov, ki bi bili vredni, da jih postavimo kot trotarje na obnovljene plemenilne postaje. Tu bi želeli sodelovanja vseh naših čebelarjev. Kdor meni, da ima družino, ki bi lahko služila kot osnova za naše rejske poskuse, naj to prijavi upravnemu odboru. Posebna komisija bo izmed prijavljenih družin izbrala najboljše. Pri ocenjevanju bodo odločali, ker smo pač na pričetku, lastnikovi zapiski, ki morajo segati več let nazaj, deloma tudi velikost in barva čebel. Umljivo je, da bodo izbrane družine odkupljene po izrednih cenah. Možna bo tudi zamenjava za nove panje ali druge potrebščine, ki jih ima naša čebelarna v zalogi.

Plemenilne postaje spocetka ne bodo oddajale vzgojenih matic zasebnikom. Take matice bomo preizkušali in državnem sektorju, najbrž na posebnem, nalašč za to določenem stojišču. Šele kasneje, ko se bomo dokopali do družine, ki naj bi kolikor toliko ustrezala bodočemu standardu kranjske čebele, bodo blagoslova naših prizadevanj deležni tudi drugi čebelarji. Plemenilne postaje bodo kljub temu vseobče čebelarske ustanove. Uporabljal jih bo lahko vsak, kdor se bo ravnal po rejskih pravilih in predpisih, le matice iz trotarjev mu ne bodo na razpolago. Vzrejno gradivo bo moral sedaj iskati še v svojem čebelnjaku.

Delo na plemenilnih postajah bo dokaj obsežno. Skoraj nemogoče je, da bi mu bil kos posameznik, pa naj bo še tako spreten in izveden v svoji

stroki. Zato bo ustanovljen poseben odsek, v katerega bodo kasneje pritegnjeni vsi vodje plemenitnih postaj. Odseku je upravni odbor obljubil vso pomoč, ki mu jo bo mogel nuditi. In če bo odsek na mestu, če bo pravilno pojmoval visoke naloge, ki mu bodo poverjene, tudi uspehi ne bodo izostali.

Slavko Raič:

Odmevi s članskih sestankov

Zdi se mi, da ne bo odveč, če vržem na papir nekaj vtisov, ki sem jih dobil na raznih članskih sestankih, ko sem kot delegat zadruga pomagal ustanavljati podružnice.

Moram ugotoviti, da sem ob prihodu naletel skoro povsod na precej bojevito razpoloženje, ki se je pa ponekod za nekaj stopinj poleglo že pred sestankom v privatnem razgovoru. Ko so pa čebelarji slišali moje poročilo, je že vsaj 50 odstotkov preostre osti otopelo, še preostala prevelika ostrina je pa potem med debato postala povsem normalna. Videl sem takoj, da čebelarji niso bili dobro poučeni o vsem, kar se v naših vrstah dogaja, da so slišali o teh ali onih pasteh, ki so jim nastavljene, da jih ti preklicani Ljubljčanji zopet vanje ujamejo, kakor so jih seveda že tolikokrat. Večina jih je hotela imeti ohranjeno prejšnje Čebelarško društvo, češ da nočejo izgubiti stare pravice, da nočejo kupovati »mačka v žaklju« in podobno. Nadalje jih je strašil delež po 100 din. še bolj pa — križ božji — desetkratno jamstvo. Kaj je Ljubljčanom treba toliko denarja! Hočejo seveda delati z njim dobičke za sebe na račun čebelarskih žepov, končno bodo pa neplačane račune plačali zadržniki, ko bo ob že naprej sigurni zgubi in propadu Zadruga moral šteti vsak zadržkar še 1.000 dinarjev. To poslednje sem prav za prav še najbolj razumel, ker imajo prav po deželi marsikje res bridke izkušnje z nekaterimi predvojnimi zadržkami, n. pr. električnimi, in so rés nekateri posestniki ob neomejenem jamstvu prišli celo na beraško palico. Pri naši Zadrugi jamstvo prvič ni neomejeno, drugič je vsaka špekulacija izključena, ker ima upravni odbor nad seboj zelo strogo nadzorstvo. Poleg tega je Zadruga lastnica milijonskega premoženja, ki je povsem dovoljno jamstvo, da zadržnik ne more nič izgubiti, četudi bi morda zadrugo kljub vsej pazljivosti zadela kaka nesreča, kar je pa povsem izključeno. Saj se Zadruga ne peča in se ne more pečati z nikako dvomljivo kupčijo. Treba je n. pr. od zadržkarjev — mislim na normalne razmere — pokupiti med, da jih ne izkoristijo, kadar ga je dovolj na trgu, razni špekulanti; takrat mora imeti Zadruga precej gotovine, da zadržkarjem med plača, ker bi prav gotovo ne bili zadovoljni, če bi morali na denar čakati; ali pa je treba izkoristiti ugodno priložnost in izvršiti večje naročilo za čebelarske potrebščine, panje, vosek itd. Kje naj upravni odbor vzame denar? Mar odborniki iz svojih žepov? Že sedaj je bilo na članskih sestankih toliko pritožb in povpraševanj, kako naj krijejo odbori podružnic izdatke za svoje začetno poslovanje, ko so ti izdatki vendar zelo majhni, neznatni v primeri s prejšnjimi navedbami. Upravni odbor bivšega Čebelarškega društva je v resnici moral od časa do časa na račun svoje lastne kreditne zmožnosti, ker ni bilo jamstva, podpisovati menice za znatne vsote, kadar je potreboval denar. Pa je še dobro, da ga je dobil, kajti v uprav-

nem odboru ne sedijo vedno ljudje, ki imajo premoženje. Toda kdo more od njih zahtevati, da poleg ogromnega dela, ki ga morajo opraviti, še jamčijo.

Poleg vseh koristi, ki jih bo zadrugar imel od Zadruge, je še tistih 100 din vplačanega deleža njegova last; z njimi sicer ne more svobodno razpolagati, pač pa jih dobi on ali njegovi nasledniki po določenem času nazaj, če delež odpove ali če umre. Sicer je pa ta denar z ozirom na velike materialne in moralne koristi, ki jih bo imel zadrugar od Zadruge, zelo koristno naložen kapital. Razen tega bo njegova podružnica vsako leto ob sklepu računov po sklepu občnega zbora dobila povračilo za preveč plačane potrebščine, tako imenovani ristorno, ki bo tem večji, čim več bodo zadrugarji kupili potrebščin v podružnični poslovalnici, ali pa tudi v združni Čebelarni v Ljubljani. Ta bo namreč za vsako podružnico vodila poseben račun in bo ob koncu leta lahko ugotovila, koliko izkupička je šlo na račun zadrugarjev posameznih podružnic.

Ustanovitev podružnic je zelo važna še iz drugih ozirov. Bivše Čebelarsko društvo je bilo osnovano na preveč centralistični podlagi. Bivše podružnice iz vseh krajev Slovenije, tudi iz najoddaljenejših, so morale dopisovati v vseh zadevah direktno z Ljubljano. Ta zveza je bila v mnogih primerih kaj rahla. Tako je nastalo v mnogih podružnicah mrtvilo, lepo število jih je bilo le na papirju, nikoli ni bilo o njih nič slišati. Z ustanovitvijo novih združnih podružnic po okrajih se je izvršila prepotrebna decentralizacija, ki bi je morali biti čebelarji, posebno v krajih, ki so zelo oddaljeni od Ljubljane, le veseli, ne pa, da ta napredek gledajo z nezaupanjem. Prejšnji očitki: Ljubljana gleda le nase, za nas nima smisla, sedaj sami od sebe odpadejo, in Ljubljana se tega veseli!

Res je sicer, da bodo nove podružnice morale — delati, če bodo hotele pokazati kake uspehe. Delovati bodo morale v svojem delokrogu za prospah svojih združnikov, hkrati se bo moralo razmahniti njihovo delovanje iniciativno tudi navzgor, in sicer s predlogi upravnemu odboru, pa tudi s kritiko njegovega delovanja. Morda se nekatere podružnice boje tega dela; če se boje, niso na mestu. Očitke o nedelavnosti, o neuspehih bodo sedaj morale nositi podružnice. Če hočeš kritizirati — kritikov je bilo pač vedno več kot dovolj; ti so večkrat izza plota metali kamenje na pridne delavce, ki so resda včasih grešili, ne greši pa le tisti, ki nič ne dela. — Moraš tudi delati, šele delo ti da pravico do kritike, in sicer zdrave, dobrohotne, ne nergaške.

Tudi prej je imelo Čebelarsko društvo širši odbor, vendar seje tega odbora niso prišle mnogo dalje od spravljanja diet in potnih stroškov ter prikimavanja temu, kar je poročal ožji odbor; iniciative od zunanjih odbornikov ni bilo skoro nobene, tudi kritike v splošnem ne, saj ti zunanji člani niso imeli nikakega posebnega mandata širšega kroga čebelarjev, nastopali so pač le bolj v svojem imenu, kvečjemu v ozkem imenu svoje podružnice (prejšnje). Sedaj bodo člani širšega odbora zastopali zelo širok krog čebelarjev, ki se bodo večkrat sestajali, se posvetovali, sklepali in dajali članu širšega odbora točna navodila. Na ta način bo pritegnjeno k sodelovanju celotno področje Čebelarske zadruge. Prejšnja pasivnost se bo spremenila v oživljujočo aktivnost. Če pa tega morda ne bi bilo, bi morale odgovornost za to brez dvoma nositi v veliki meri neaktivno podeželje.

Zanimivo je pri čebelarjih vprašanje sladkorja za krmljenje čebel, ki je pri mnogih sploh kamen preizkušnje: če bo sladkor, bom pristopil k organizaciji, če ga ne bo, pa ne bom, ali bom pa izstopil. Moram reči, da je to že od nekdaj prav žalostno poglavje v čebelarški organizaciji. Kadar je bil sladkor in čim lepši je bil, tem več je bilo članov. Jaz za svojo osebo bi take čebelarje, ki jih vleče v organizacijo samo sladkor, najodločneje odklonil. To so goli sebičneži; ne verjamem, da posrkajo mnogo čebelarskega sladkorja njihove čebele, pač pa si verjetno večinoma sami sladijo z njim svojo grenko kavo, čebele pa puste stradati ali jih prezimujejo na neprimernem medu. Za napredek nimajo nobenega smisla, nimajo volje za skupno delo, žal jim je tistih nekaj dinarjev za delež, so torej suhe veje na živem telesu organizacije; proč z njimi! Noben čebelar pa, ki ni v organizaciji, ne sme imeti od nje nobene koristi, ker bi ne bilo prav, da bi uživali nedelavni ali celo škodljivi njene sadove prav tako kakor pravi čebelarji, ki s požrtvovalnim delom pomagajo krčiti pot k napredku.

Kakor je pretekla vojna zapustila svoje prekrute sledove na vseh poljih gospodarstva, jih je ostalo obilo tudi na našem področju; saj je dokaj čebelarjev žrtvovalo življenje za svobodo ter stopilo v onostranstvu v krog Janševe čebelarske družine. Pa tudi med čebelami je vojna vihra hudo gospodarila, tako da bo preteklo precej časa, preden bomo z obnovo prišli na predvojno stanje in še naprej. Zato tu niso na mestu nobeni pomisleki, v vseh mogočih panogah čebelarstva je treba po vseh podružnicah prijeti za delo, ki si ga je treba po sposobnosti in po nagnjenju razdeliti tako, da bo teklo harmonično kakor kolesje v uri, eno opravi več, drugo manj, vsa kolesa skupaj vse delo in pokažejo rezultat.

Na koncu si ne morem kaj, da bi ne omenil še nekega neprijetnega dejstva. Gorenjski in štajerski čebelarji so dobili za časa okupacije od nemškega okupatorja razmeroma velike količine sladkorja in še celo neposredno pred koncem vojne; saj ga je okupator lahko dal, ko je izkoriščal in oropal vso Evropo. Vem, da so mnogi še sedaj imeli in morda še imajo precej tega sladkorja, pa so se zelo potegovali za to betvo, ki jo je do temelja izropana Jugoslavija mogla na veliko škodo konzumentov odstopiti čebelarjem, pa niti ne, da bi za ta sladkor dali določeno količino medu. Imam še marsikatero pikro na jeziku, pa jo rajši pridržim zase. Grešniki naj gredo vase in naj se poboljšajo!

Tudi glede letošnjega čebelarskega sladkorja je šel po deželi gromek glas na račun Ljubljane, češ tam so si že razdelili vseh osem dovoljenih vagonov, na nas pa ne bo prišlo nič. Pa je ravno nasprotno res. Ljubljana in bivša Ljubljanska pokrajina ga je dobila, vsaj takega, ki je bil brez zamenjave za med, bore malo. To naj bo tiho na uho povedano vsem tistim, ki jih v tem pogledu peče vest. Povem pa še to, da je tudi za časa okupacije dobila Ljubljanska pokrajina prav malo čebelarskega sladkorja.

Pomnimo! *Ne trgajmo vrbovih mačie,*
ki dajejo obilo cvetnega prahu. —

Kar je za naše otroke kruh, to je za čebeljo zalego obnožina.

Zima v čebelnjaku

Zima je čas počitka za celotno naravo in prav tako tudi za čebele. Zato mora vladati v panjih, v čebelnjaku in njegovi okolici absoluten mir. Vsakršno vznemirjanje čebel v tem času je lahko zanje pogubonosno. Ne mislim pri tem samo na ropot in tresljaje, ampak tudi na izredne poviške toplote, kar je lahko čebelam v stanju počitka v škodo. Napačno je mnenje, da so izredno mile zime čebelam ugodnejše kot primerno ostre. Srednja mera je tudi tu najboljša. Le dolgotrajen mraz, ki se raztegne tudi preko februarja, da se čebele ne morejo pravočasno otrebiti, je lahko zanje škodljiv. Prava zimska meseca, december in januar, sta lahko še tako ostra, vendar čebele kljub mrazu prav dobro prezimijo. Če so v tem času večkrat izredno topli dnevi vsaj v opoldanskih urah, začno posamezne čebele zapuščati zimsko gručo, se razlezejo po panju in skoraj gotovo otrpnejo; če izlete na prosto, padejo mnoge v sneg ali na zmrzlo zemljo in se ne dvignejo več. Take motnje sredi prave zime zelo razredčijo število čebel v panjih. Stari čebelarji so rekli, da je spomladi vsaka čebela vredna »krajcar«. Zato nam pogosti zimski izleti več škodujejo kot koristijo. Čebele prav lahko vzdrže dva do tri mesece brez izleta, če so le bile vzimljene na primernem medu ali na sladkorju. Izkušnje nam pričajo, da čebele tudi zelo ostre zime izredno dobro prebijejo.

Izkušen čebelar že po šumenju čebel spozna, če je v panju vse v redu. Enakomerno, mirno in nizko brnenje priča, da je žival zadovoljna. Premočno šumenje pa naznanja, da trpi žival zaradi neprimerne hrane žejo, ali pa z matico ni vse v redu.

Čebelar mora večkrat pogledati pred panje, če so zapahi v redu in ni žrelo zamašeno z mrtvimi čebelami, s snegom ali ledom. Vse to mora odstraniti brez šuma in ropota. Razgrizene čebele na bradi pričajo, da je zašla v panj rovka, ako žrelo nima primernega zapaha ali je previsoko. Lahko pa hodijo na panje trkat tudi nadležne ptice, da privabljajo na brado čebele, jih zgrabijo in jim odžro prednje dele. Zato je dobro zavarovati pročelje čebelnjaka z vrati ali zasloni. S tem so panji zavarovani tudi pred vetrovi, ki nanašajo na brade sneg in pihajo skozi žrela v panje, kar je za čebele škodljivo. Ti zasloni tudi branijo panje pred segrevanjem opoldanskega sonca, ki dostikrat po nepotrebem izvabi čebele iz panjev.

Kadar je pa toliko toplo, da začno čebele siliti izza zaslonov, je treba te odstraniti, da bo našla žival pot nazaj v panje. Pri panjih, ki imajo dvojno prednjo steno, (n. pr. AŽ), zaslanjanje proti preveliki spremembi toplote ni tako važno.

V času izletov mora čebelar odmetati izpred čebelnjaka sneg, kolikor daleč je mogoče, in okolico posuti s pepelom, povrh pa še z žaganjem, senenim drobirjem ali s čim podobnim, da ne sedajo počivajoče čebele naravnost na pepel, ki se jim prilepi na krila ali na nožice, da dostikrat ne morejo zleteti ali pa prinašajo v panj umazanijo. Temnejši pepel koristi le v toliko, da se čebelam ne blešči in se ne zaletavajo v sneg.

V čebelnjaku mora v zimskem času biti vse dobro pospravljeno. Voščine, koščki satja in mrtve čebele takoj privabijo miši. Papir, vreče in podobno blago so jim za gnezda zelo pripravno gradivo. Lotijo se celo

omar in se skušajo pregristi v njih notranjost. Zato je dobro, če jim nastavi čebelar past; večkrat naj tiho pogleda, če je v čebelnjaku kaj ne navadnega. Tu tudi najbolj sliši, kako je v panjih, če pritisne uho na vrata ali blazino v panju.

Da ni med panji prepiha, za to je moral čebelar poskrbeti že pri vzimljenju, ko je vse reže zadelal s časopisnim papirjem. Pomanjkljivosti, ki jih je opazil, naj takoj odstrani brez ropota in šuma.

Tako ima skrben čebelar tudi v zimskem času svoje delo okrog čebelnjaka, da obvaruje žival motenj v prepotrebem zimskem počitku.

Fr. L.:

Čebelarjem začetnikom

Zaradi štiriletne vojne je nastal v našem čebelarstvu nekak zastoj. Marsikdo bi se bil morda rad lotil čebelarjenja, pa ga je oplašila negotovost vojnih razmer ali je bil odsoten in je to namero odložil na ugodnejši čas.

Zato lahko pričakujemo v prihodnjih letih številnejšega čebelarskega naraščaja. Že samega pisca teh vrstic je vprašalo več mlajših ljudi za svet, kako naj začno čebelariti. Tudi na zadružno čebelarno so se obrnili nekateri. To zanimanje je prav razveseljivo in starejši čebelarji le želimo, da nas nadomesti mlajši naraščaj in s svojim sodelovanjem polagoma prevzame našo dediščino, skrbeč za čim višji razvoj našega čebelarstva.

Kaj naj tedaj svetujem tistim začetnikom, ki so o tem že izpraševali, in vsem drugim, ki jim pride naš list v roke?

V prvi vrsti: imeti morajo mnogo pravega veselja, idealizma in potrpljenja. Poleg tega pa smisel za naravo in prirojeni ali vsaj privzgojeni čut bistrega opazovanja. Čebelarstvo ni rokodelstvo, ampak — rekel bi — nekaj višjega, tako rekoč duhovnega. Seveda je pri tem potrebna tudi neka ročna spretnost. Ni dovolj, da si začetnik prisvoji potrebno znanje iz strokovnih knjig o čebelarstvu, ampak mora tudi sam s svojo bistrumnostjo presoditi marsikaj, česar ne najde zlepa v najpopolnejših čebelarskih knjigah.

Tako mora na primer presoditi, če je kraj, kjer namerava čebelariti, dovolj ugoden za to. Ako ni, bo navezan na prevažanje. Če je z drugim delom preveč zaposlen, ali če mora za dlje časa od doma, zlasti v mesecih, ko je treba stalno nadzirati čebele, takega bo žival kmalu zapustila. Vse to mora začetnik premisliti že vnaprej.

Čebelarji so na splošno skromni ljudje. Skromen naj bo tudi novinec, zlasti v začetku čebelarjenja. Da bi vložil v čebelarstvo večji kapital, je za začetnika zelo tvegana stvar. Tudi večjega števila panjev ne bo obvladal v začetniški neizurjenosti. Panji s premakljivim delom in bolj kompliciranim upravljanjem niso še za novince. Zato je bolj pametno, da si nabavi za začetek dva do štiri kranjiče. Preprosti kranjiči so prvič cenejši in ga tudi obvarujejo izkušnjave, da ne bo preveč posegal v delovanje čebel ter jim z napačnimi potezami delal zmešnjave. Za samo opazovanje pa je kranjič čisto dober. Pripravljenih pa naj ima le nekaj panjev s premakljivim delom (AZ), da bo lahko vanje vsadil prav močne roje iz kranjičev, vendar kranjičev naj prva leta vseeno ne opusti. Pripomogli mu bodo do družin in mu v ugodnih letinah dali tudi nekaj medu in voska.

Šele ko se bo ob manjšem številu panjev s premakljivim dnom privadil ravnanju z njimi, naj začne čebelariti z večjim številom takih panjev.

Ko si nabavlja začetnik čebele, naj se obrne do zanesljivega znanega čebelarja. Prepričati se mora, da v čebelnjaku ni nobene nalezljive bolezni. Prodajalec mora tudi jamčiti za matice in njih starost. Za pleme ne kupuj prveev ali družin, ki preteklo leto niso rojile. Najboljši so lepi družci ali izrojenci, ki še nimajo temnega satovja. Vse to naj razsodi dober prijatelj čebelar, ki naj ga naprosi začetnik za posredovalca pri kupčiji.

Najbolje je kupiti čebele spomladi, ko se že opaža njih delovanje, to je aprila ali maja meseca.

Po živahnem izletavanju čebel in po pridnem donašanju obnožine se lahko že od zunaj sklepa o rodovitnosti matice, kar je glavni pogoj dobre družine. Pogledati moramo tudi zadaj, kako je panj zaseden z živaljo. Le od močnih družin lahko pričakujemo kaj uspeha.

Ne kupuj čebel v neposredni bližini svojega čebelnjaka, da se ne bodo vračale na staro mesto. Spomladi lete v zračni črti približno do 2 km, pozneje še dalje.

Kranjiči naj imajo pravilno mero (70×50×16), da nam ne bodo delali sitnosti v skladanici.

Začetniki so mnogokrat le preveč in nepravilno radovedni. Pogosto in nepotrebno odpiranje panjev zelo ovira čebele pri delu in jih vznemirja. Ogladalo čebelne družine je že pri žrelu. Tu naj ob lepem vremenu opazuje čebelar in izvedel bo marsikaj, česar v ozadju pri kranjičih največkrat ne vidi, zlasti glede pridnosti in živalnosti čebelne družine. Če opazi kaj sumljivega: vznemirjenje, beganje ali mrtvilo, naj le pogleda v panj. Ako si sam ne more razložiti tega pojava, naj pokliče izkušenega tovariša čebelarja, ki mu bo pravilno raztolmačil zadevo in mu svetoval, kaj bi bilo treba ukreniti.

Važna je tudi izbira kraja za čebelnjak. O tem se posvetuj s praktičnimi čebelarji. Čebele ljubijo mir, zatišje in prost izlet, najbolje proti jugovzhodni strani. Čebelnjak mora biti toliko oddaljen od cest in prometnih potov, da ne bodo čebele nadlegovale ljudi in živali. Tudi bližina gnojišč ni primerna za čebelnjak.

Če zgradiš takoj v začetku stalen čebelnjak, pazi zlasti na to, da boš imel v njem dovolj prostora za razna čebelarska opravila, orodje in opravo. Za začetek in zaradi manjših stroškov pa ti bo prav tako dobro služil ličen in prenosljiv paviljonček, ki ga pozneje lahko prisloniš k stalnemu čebelnjaku ali ga preneseš drugam.

Preden se lotiš čebelarstva, vzemi v roke dobro knjigo o čebelah ter jo temeljito predelaj, da boš o glavnih vprašanjih vsaj teoretično primerno poučen. Če postaneš član čebelarske zadruge, ti bo na razpolago tudi njena bogata strokovna knjižnica in dobival boš naš strokovni list, ki ti bo v marsičem dober svetovalec. Pridno se udeležuj čebelarskih sestankov in predavanj ter stopi v stik s sosednimi čebelarji, ki ti bodo prav gotovo v vseh zadevah dobro svetovali in ti pomagali iz začetniških težkoč.

Ne delajmo samo udarno,

temveč tudi preudarno!

Zanimivosti iz Ljubljane

Naš strokovni list je že večkrat omenjal nepovoljne pašne razmere, ki so krive slabega razvoja čebelnih družin v Ljubljani. Vzrok temu neuspehu moramo pripisovati dejstvu, da je v Ljubljani in njeni okolici preveč čebelnih družin in da je čebelna paša nezadostna. Saj vemo, da je v mestu za čebelno pašo mnogo neproduktivnega sveta. Po strehah, dvoriščih, trgih, cestah, železnicah, vodah in po močvirnatem svetu ni medunosnih dreves in cvetic, ki bi nudile čebelarjem dovolj paše. Nekoliko boljše je to stanje po okoliških krajih, ki so bili pridruženi mestni občini ljubljanski.

Ker ljubljanski čebelarji niso imeli povoljnih uspehov v mestu, so začeli svoje čebele prevažati v kraje z dobro pašo, mnogi čebelarji pa so jih za stalno preselili na deželo. Tako je ostalo v mestu le malo čebelnih družin, kar ugodno vpliva na boljši donos.

Če govoriš s starimi in izkušenimi čebelarji o čebelarstvu v mestu nekdanj in sedaj, boš izvedel, da je bilo pred 40 leti v mestu in njegovi okolici samo 13 čebelarjev z nekaj sto panji. Povedali ti bodo, da so skoraj vsako leto pridelali nekaj medu, ne da bi bilo treba družine prevažati.

Da je njihova trditev resnična, nam pričajo razni primeri. Medtem ko večina velikih in večjih čebelarjev odpelje svoje čebele na pašo, ostanejo mali čebelarji z nekaj panji doma. Čebele imajo po vrtovih, tivolskem gozdu, na Rožniku, v Mestnem logu in na Golovcu dovolj paše. Tako se lahko prepričamo iz poročil opazovalne postaje v Ljubljani, da je nabral panj na tehtnici nad 40 kg medu. To je bilo leta 1958, ki je bilo izredno dobro za čebele. Ko je bivše Slovensko čebelarstvo leta 1945 prosilo za dodelitev sladkorja in je utemeljevalo svojo vlogo s tem, da je bila v Ljubljani slaba čebelna paša, so mi povedali na uradnem mestu, da je natočil neki čebelar v Ljubljani v istem času iz treh panjev okrog 50 kg medu, torej povprečno 16.50 kg na panj.

Do pisanja teh vrstic me je privedlo dejstvo, da je bil letos v Rožni dolini osamljen AŽ panj od »vrha do tal«
dobesedno z medom zalit.

Sedaj naj opišem čebelne družine na vrtu Janševega doma, ki sem jih oskrboval sam.

Izzimil sem dva prašilčka na treh satih in tri plemenjake, ki niso bili posebno krepki, saj smo iz njih v letu 1944 vzrejali matice in ometali mladice v plemenilnike. S tem smo jih precej oslabili. V začetku aprila sem pokladal družinam sladkorno testo. Vsak panj je dobil okrog 1 kg, kar je ugodno vplivalo na dober razvoj. Ko sta bila prašilčka nabito polna, sem ju prestavil v AŽ panj, enega v plodišče, drugega v medišče. Dodal sem vsakemu sat s pokrito zalego in sat z obnožino. Prazen prostor sem izpolnil s slepimi sati, ki sem jih postopoma zamenjaval s satnicami. Oba prašilčka sta se lepo razvijala in postala do jeseni krepka plemenjaka.

Drugi trije plemenjaki so se prav tako ugodno razvijali. V začetku junija sem namesto prestavljanja vzel vsakemu plemenjaku po šest satov z zalego, medom in obnožino ter jih prestavil v medišče. Prazen prostor sem v medišču izpolnil z izdelanimi sati, v plodišče pa sem dal po šest satnikov s satnicami. Vse stare čebele so odletele iz narejencev na svoje staro mesto. Narejenci so si izpodredili matice. Dve sta se srečno oplemenili.

v panju št. 4 pa je postala matica trotovka. Uničil sem jo, odprl matično rešetko in s tem zopet združil obe družini. Vse družine so se ugodno razvijale ter pridno donšale nektar in obnožino.

Dne 19. septembra sem vse družine pretehtal. Uspeh je bil naslednji: prašilček v plodišču je tehtal 17.50 kg, v medišču 19.— kg
panj št. 2: družina v plodišču je tehtala . . . 21.— kg, v medišču 18.— kg
panj št. 3: družina v plodišču je tehtala . . . 21.— kg, v medišču 16.— kg
panj št. 4: plodišče je tehtalo 17.— kg, medišče 15.— kg

Iz navedene slike je razvidno, da so vse družine prinesle zadostno zimsko zalogo. Nekaterim bi lahko odvzel po nekaj kilogramov medu. Le družini v medišču iz panja št. 3 bi bilo treba dodati kak meden sat. Pripominjam, da nismo čebel prepeljali v nobeno pašo. Vse leto so ostale na svojem mestu.

Kaj nam kažejo gornji primeri? Tole:

1. Ker ima več Ljubljancev stalno svoje čebele na deželi, mnogi pa jih prepeljejo v razne paše, ostane doma le malo čebelnih družin, za katere je tudi v mestu dovolj paše, tako da ne nanosijo le zadostne zimске zaloge, temveč ostane tudi čebelarju nekaj medu.

2. Kadar vozimo čebele na pašo, ne postavljajmo preveč čebelnih družin na isti prostor, marveč naj bodo zasilni čebelnjaki na pasišču dovolj oddaljeni drug od drugega. Izjema je seveda hojeva paša.

3. Sodim, da je k dobremu donosu medu pripomogla sončnica, ki so je precej posadili po Ljubljanskem polju in v Rožni dolini.

4. Povoljen uspeh pripisujem nazadnje še marljivosti čebel, ker je vseh sedem matic vzrejenih iz čebelne družine, ki jo ima znan ljubljanski čebelar in ima rod najboljše lastnosti.

Omenim naj še, da je vseh sedem matic lepe kostanjeve barve. Vse imajo na zadku pasove sive barve. Družina enega prašilčka si je izpodredila novo matico, ki pa ima na zadku nekaj rumenih pasov. Kot posebnost naj povem, da sta obe matici — stara in mlada — složno živeli v družini in obe lepo zalegali. Jeseni sem ju ločil in naredil z matico križanko prašilček.

Ljubljanski čebelarji, pa še vi povejte svoje skušnje in doživljaje!

Janko Belec:

O čebelarstvu v ljutomerskem okraju in o poživljenju dela pri podružnici Čebelarske zadruga

Dolga štiri leta krute okupacije ni zahajal Slovenski čebelar k nam, bili smo odrezani od sedeža naše čebelarske iniciative in vsega čebelarskega hotenja, bili smo prepuščeni sami sebi. Razveselili smo se sedaj, ko smo dobili prvo številko Slovenskega čebelarja s krasno naslovno sliko, ki nam jamči, da bo naše bodoče čebelarsko delo zgrajeno in postavljeno na nove temelje. Ti novi temelji naj poznajo pri našem čebelarstvu našega malega kmetskega čebelarja, ki je osnova v našem gospodarstvu in tega bo treba podpreti in v vsakem oziru ob potrebi tudi zaščititi. Slovenski čebelar bodi

glasnik slovenskih čebelarjev in naj ne bo čebelarja, ki bi ga ne čital ter v njem tudi ne obelodanil svojih izkušenj, želja, zahtev in potreb čebelarjev svojega okoliša. To dejstvo me je torej sililo, da napišem nekaj o čebelarstvu našega okraja.

Vse gospodarske panoge so za časa okupacije močno trpele, zlasti še v času, ko sta šli preko Murskega polja razbiti vojski Madžarov in Nemcev, ki sta plenili in požigali in se naposled še pet tednov v svojih zadnjih zdihljajih borili in skušali nuditi našim osvoboditeljem nekaj odpor.

Mirno trdim, da je od vseh gospodarskih panog za časa okupacije in ob umiku razbite sovražnikove vojske bilo čebelarstvo najbolj prizadeto. Zato danes pri nas čebelarstvo ni na tisti stopnji, kot je bilo pred vojno. Število čebelnih družin je padlo skoraj za polovico. Tudi pri naprednejših čebelarjih ni vse tako, kot bi moralo biti. Kateri so vzroki temu nazadovanju? Številni čebelarji našega okraja so bili izgnani, internirani, zaprti, v vojnem ujetništvu ali pa v osvobodilni borbi. Njihove čebelne družine so bile prepuščene okupatorju ali pa drugim v čebelarstvu neizvedenim ljudem. Tu pa tam so bili čebelnjaki, ki jih vse leto ni oskrboval nihče. Splošno pa je bilo naše čebelarstvo prepuščeno okupatorju, ki je poznal samo eno, to je korist, izkoriščanje čebelnih družin in ropanje medu na škodo zimskih zalog. Tudi če je bila zelo slaba ajdova paša, da si čebele niso nanosile potrebne zimske zaloge, je zahteval okupator, da so čebelarji morali odvzeti še tisti med in ga nadomestiti s sladkorjem. Deloma so jih čebelarji ubogali ter čebele prezimili na ta način največ na sladkorju, deloma pa so se temu tudi upirali in tega niso storili. Da je prezimljenje čebel na samem sladkorju manj vredno, to ve danes vsak čebelar.* Ker je tako okupator iskal samo koristi v čebelarstvu, moram reči, da ni imel smisla za čebelarški idealizem, dočim smo mi slovenski čebelarji veliki idealisti, ki smo preživeli že mnogo slabih čebelarških let in upamo vedno na »drugo leto«, ki bo menda boljše.

Če razbita okupatorjeva vojska ni mogla zlepa priti do medu, so nam znani primeri, da je segla po žveplu in z njim uničila čebele, se polastila medu, čebelno zalogo pa razmetala po dvorišču, gnojišču ali pa okrog čebelnjaka. Sreča je bila, da ob takih dejanjih niso v večjem obsegu izbruhnile čebelne bolezni, n. pr. gniloba. Mnogo čebelnjakov je tudi zgorelo, saj so streljali in metali ročne granate vanje.

Niti vasi, ki teh zgoraj navedenih, skoraj bi rekel, grozodejstev niso doživele, se niso v čebelarstvu in njega razvoju pomaknile navzgor. Redki so primeri obnove panjev, satja ter najnujnejših čebelarških potrebščin; tako je marsikateri čebelar moral gledati nazadovanje in propast svojega čebelarstva, toda pomagati si ni mogel. O vzgoji matic, plemenitnih in opazovalnih postajah ni bilo govora. Vse to kaže, da čaka naše muropoljske čebelarje in novo ustanovljeno Podružnico čebelarke zadruga za Slovenijo s sedežem v Ljutomeru ogromno delo. Vendar se bo odbor te zadruga potrudil, da bo v glavnem še v tem letu popravil to, kar nam je okupator napravil škode za časa okupacije. Velika ljubezen naših čebelarjev do čebelic bo storila vse, kar bo v njeni moči, da se v prvi vrsti že spomladi dvigne število družin, če bo le količkaj ugodna pomladanska paša. Treba pa bo poleg tega še kapitala, ker bodo nekateri čebelarji morali svoje čebe-

* Večina čebelarjev trdi nasprotno! (Op. ur.)

larstvo popolnoma obnoviti. Predvsem pa bodo potrebne čebelarске potrebščine in tudi nekaj čebelnih družin, morda tiste, ki pripadajo sedaj narodni imovini. Mnogim izseljenim čebelarjem je okupator odpeljal čebele preko naših sedanjih meja in mislim, da bo treba napraviti korake, da pridejo te čebele zopet k nam, poleg tega pa smatram za umestno, da se da vsakemu čebelarju, ki je bil za časa okupacije odstranjen od svojega doma in s tem izgubil čebele, nekaj čebelnih družin, ki so bile zaplenjene čebelarjem izdajalcem in nemčurjem in so danes pod varstvom narodne imovine.

Podružnica je pritegnila v svoj krog že skoraj 80 odstotkov vseh naših čebelarjev. K podružnici še niso pristopili tisti čebelarji, ki jim pravimo v čebelarstvu troti, to so tisti čebelarji, ki žele čebelariti na račun dela organiziranih čebelarjev. Vobče se mi zdi umesten predlog, da naj bo članstvo obvezno. Odbor podružnice je že pristopil k realizaciji postavljenih si nalog. Tako je med drugim ugotovil podružnični inventar, ki je ostal po bivših čebelarskih podružnicah, stavil predloge glede dveh opazovalnih postaj za naš okraj, zbral med članstvom podatke glede najpotrebnejših čebelarskih potrebščin in jih tudi že naročil, dosegel pri okraju, da se spomladi izvrši obvezen pregled družin po bolezenskih strokovnjakih. Odbor je naročil tudi za nekaj članov Zbornik ter Slovenskega čebelarja iz leta 1941, ki so ga člani plačali, a zaradi nastale vojne niso več prejeli. Na iniciativo podružnice so bile že ustanovljene čebelarске družine v Razkrižju-Strigovi (tov. Žuman in Terčič), Mali Nedelji (tov. Prelog), Križevcih (tov. Kosi), Verzeju (tov. Kozar) in Ljutomeru (tov. Belec). Vse čebelarске družine so že izvršile svoje občne zборе ter si napravile program dela za bodoče leto, da se tako čimprej spravi čebelarstvo našega okraja v normalni tir. Po vseh čebelarskih družinah je oživljeno delovanje ter bomo v kratkem začeli misliti tudi na predavanja in čebelarске tečaje, ki naj bi se začeli spomladi. Vse je tedaj pri nas živo in marljivo na delu, da se čimprej zacelijo rane naše izmučene in izkrvavele domovine.

Kako označujemo na panjih stanje čebelnih družin za hiter pregled

Nihče, ki čebelari z večjim številom čebelnih družin, si ne more točno zapomniti, v kakem stanju je vsaka čebelna družina. Zato si mora zapisovati pri vsakem pregledu vse ugotovitve. Zlasti si mora zabeležiti nedostatke, če mu jih ni mogoče takoj odstraniti, da ne pozabi tega storiti pozneje.

Ker je listanje po knjigi ali pregledovanje po listkih, ki jih v ta namen pritrjujemo na panjeva vrata, zamudno in nepregledno, zaradi česar večkrat prezremo kako delo, ki bi bilo sicer potrebno, da ga pravočasno opravimo, sem sestavil tabelo z dvanajstimi točkami. V teh točkah so vse ugotovitve, ki moramo biti nanje pozorni toliko časa, dokler se ni izredno stanje v panju ali samo uravnalo, ali dokler nismo nedostatka mi odstranili. Te točke so:

1. Nezaleženi matičniki
2. Zaleženi matičniki
3. Matica neoplojena
4. Nima zalege

5. Matica nesposobna
6. Brezmatičen
7. Matičnik dodal
8. Matico dodal
9. Primanjkuje hrane
10. Primanjkuje prostora
11. Šibka družina
12. Rop

To ali ono teh ugotovitev oziroma ta ali oni nedostatek bi sicer lahko napisali s kredo na zadnjo stran panjevih vrat, toda to je zamudno in manj pregledno. Preprostejše in hitrejše je, če napišemo tja s kredo le številko zadevne točke. Seveda moramo imeti tabelo vedno pri roki. Sicer pa, če se nekoliko potrudimo, se bomo teh dvanajst točk kmalu naučili na pamet.

Če se bomo posluževali tega načina, bomo opazili, ko pridemo v čebelnjak, na tem ali onem panju številko. Takoj bomo vedeli, da ima n. pr. družina v panju štev. 1 nezaležene matičnike. Neposredne nevarnosti sicer še ni, da bi rojila; vendar moramo nanjo paziti. Nevarnost bo pri panju s številko 2. Tukaj moramo ali nekaj storiti, da preprečimo roj, ali pa paziti nanj, da nam roj ne uide. Panj s številko 3 moramo nadzorovati, dokler ne začne matica zalegati. Prav tako moramo paziti na panj s številko 4, če ne najdemo spomladi v njem zalege. Panj s številko 5 ima staro ali pohabljeno matico ali presledkasto zalego. Matico moramo zamenjati, panju s številko 6 pa matico dodati ali družino pridružiti kaki drugi. Panje s številko 7 in 8 moramo nadzorovati, dokler ne bo začela matica zalegati. Če najdemo, da se je matica izvalila, oziroma, da jo je družina sprejela, ne najdemo pa na satih zalege, zberemo številko 7 oziroma 8 ter zapišemo nanj številko 5. Če v panju s številko 9 primanjkuje hrane, jo moramo dati; v panju s številko 10 je treba družino prestaviti v medišče, oziroma plodišče razširiti z dodajo satnic, če smo ga svoječasno zožili. Družino v panju s številko 11 združimo z drugo, če je nočemo hraniti v primeru, da ima matico dobro. V panju s številko 12 moramo potrebno ukreniti, da rop čimprej preneha. Ko je nedostatek odpravljen, pa seveda zberemo številko.

Če bomo uvedli v naše čebelarstvo ta način nadziranja, pa kljub temu ne smemo opustiti dosedanjega zapisovanja. Pač pa bomo vse zgoraj opisane in še druge ugotovitve beležili tudi še na listek oziroma v knjigo, kjer imamo opisan ves razvoj in uspeh družine od spomladi do pozne jeseni. Gori opisana navodila uporabljamo le kot opozoritev za naša dela med letom.

Prav bi tudi bilo, da bi se vsi slovenski čebelarji oprijeli tega reda, ki sem ga sestavil, ker bi potem takoj vedeli, kaj je treba nujno storiti, če bi morali kdaj oskrbovati tuje čebele. Vedel bi pa tudi čebelar, ki bi ga morali v kaki stiski prositi, da oskrbuje naše čebele.

Pripomnim, da bomo morali včasih zapisati dve številki na panj, to je takrat, ko bomo našli dva nedostatka v panju, n. pr. če so v panju zaleženi matičniki in mu hkrati primanjkuje prostora ali hrane.

Sicer bi h gornjim točkam lahko dodali še marsikatero, n. pr. črvivo satje, ušiva matica, grizave čebele, gniloba, nosema, majska bolezen, žejne čebele, nemirne čebele (pozimi), primanjkuje obnožine, pregrizeno satje, prazen panj itd., pa naj zadostuje naštetih 12.

Film o življenju čebel

Državno filmsko podjetje nas je v mesecu novembru presenetilo s prekrasnim kulturnim filmom iz življenja čebel. Film dokazuje, na kaki višini je ruska filmska industrija, ki ga je izdelala, poleg tega pa še, s kako ljubeznivo goje v Rusiji čebelarstvo in na kaki stopnji je. Film je zvočen, razlaga je seveda v ruskem jeziku, spremlja ga pa še primerna glasba. Film so si ogledale vse šole v Ljubljani, nameravali so ga pa razlagati naši čebelarški strokovnjaki, vendar to ni bilo mogoče, ker je film zvočen in imajo slike še srbskohrvatski tekst. Zato je pred začetkom predavanja govoril na kratko strokovnjak in tolmačil posamezne prizore, da so potem učenci z boljšim razumevanjem sledili slikam na platnu.

Naj sledi kratko predavanje, da se čebelarji pouče o vsebini filma.

Film prikazuje predvsem divje čebele. Začenja z nastankom dneva. Cvetlice odpirajo svoje cvetove. Čebele začno izletavati iz drevesnih dupel in votlin. Prilete na cvetlice in nabirajo nektar ter cvetni prah. Nektar spravljajo v medni želodček, cvetni prah pa v koške na zadnjih nožicah. Oboje nosijo v panju.

V duplu se razvijajo čebele, izdelujejo satje, matica leže jajčeca v celice. V 21 dneh prileze iz celice popolna čebela (5 dni jajčeca, 6 dni žerka, 12 dni buba). Mlade čebele najprej snažijo celice — snažilke, potem proizvajajo mleček v posebnih žlezah, z njim hranijo doraščajoče čebele v celicah, žerke. Za to potrebujejo med, cvetni prah in vodo. To so čebele-dojilje. Potem proizvajajo čebele vosek, ki ga v obliki ploščic izločajo na spodnji strani zadkovih obročkov. Iz teh voščenih ploščic delajo satje.

Zatem postanejo mlade čebele stražarke, ki pazijo ob vhodu, da se ne prikradejo v duplo ali v panj čebelni sovražniki. Film prikazuje tuje čebele, dalje miš in potem oso. Stražarke jih napadejo in uničijo. Mnogo čebel uniči ptič čebelar (legat). Film lepo prikazuje, kako se sedeč na veji gosti s čebelo.

Ko se prične spomladi izdatna čebelna paša, se čebele hitro množe. Matica izleže 2 do 3000 jajec na dan. Čebele jo pri tem delu neprenehoma obkrožajo in pitajo. Število čebel dan na dan narašča. Zaradi tesnosti v duplini ali v panju se pojavi rojilni nagon. Čebele narede ob strani sata navzdol obrnjene, želodu podobne večje celice — matičnike, ki jih matica zaleže z jajčeci. Iz njih se že v 17 dneh izleže mlada matica. Čebele nastavijo več matičnikov. Na satu so zelo dobro vidni.

Po desetem dnevu, odkar se razvijajo nove matice, čebele ob ugodnem vremenu roje. Zanimivo je gledati, kako se čebele pripravljajo za rojenje in kaka nervoza vlada takrat v panju. Čebele se usipljejo iz dupla. Nekaj časa krožijo v bližini, potem sede matica na vejo drevesa. Čebele se zbero okrog nje v grozd. Čebelar pride in jih odnese v ujemalnik — vršo. Iz vrše jih strese v stresalnik, od koder zlezejo v nastavljeni panj, ki je opremljen s satniki in z vdelanimi satniki iz voska.

Preostale čebele v duplu — izrojencec — se razvijajo nemoteno dalje. Ko se izleže mlada matica, hoče biti v čebelni družini gospodarica sama. Zato nastane med maticami boj. Zmaga najmočnejša. Nasprotnico umori z želom, ki ga ima v zadku samo v ta namen, sicer ne pika. Čebele uničijo potem še vse neizležene matičnike. Ko se mlada matica oplemeni s trotrom v zraku, začne po nekaj dneh leči jajčeca. Izrojena čebelna družina se potem normalno razvija.

Roj v panju ob dobri paši kmalu izdela vse satnice. V sredini jih matica zaleže z jajčeci. Ko žerke dorastejo, to je v preteku 6 dni, jih čebele pokrijejo s pokrovcji, bube. V celice nad zalego in v druge prazne celice satovja nosijo čebele nektar, ki ga šele doma spremene v med. Nektar nabirajo čebele po cvetju. Sladko tekočino izločajo v cvetu medniki. Ko najde kaka čebela bogat vir nektarja na cvetju, prileti domov. Po satju začne təkati v krogu — pleše. Ostale čebele jo živahno obkrožajo in ji sesajo nektar. S plesom, z vonjem in okusom nektarja opazarja čebele na bogato pašo. Vodi jih do nje. Ko se vrnejo, opozore te čebele še preostale. Kmalu so pridno na delu vse nabiralke nektarja. Ker je v njem precej vode, skrbje čebele s prezračevanjem, da voda hitreje hlapi. S krilci krepelijo po satovju, po dnu panja in na bradi pred žrelom — živi ventilatorji. Zaradi vročine se satovje zmehča. Ne more več vzdržati težke medene zaloge. Sat se utrga. Med kaplja. Čebele srkajo med in ga odlagajo v nepokvarjene sate. Pokvarjene popravljajo. Ob posebno bogati paši naberejo čebele enega panja na dan do 5 kg medu, to je pa žalibog zelo redko.

Poleti nastane večkrat nevihta. Čebele jo sicer prej slutijo in odlete s paše v velikih množinah v panj. Toda vse ne uidejo. Mnoge pobije ploha na tla. Popadajo v vodo in utonejo. Število čebel se v panju sicer zmanjša, vendar ne vpliva preveč na število čebel in celoten donos, ker se čebele hitro množijo.

Čebele ne trpijo v panju prepriha, zato vsako špranjo sproti zadelajo z zadelavino, ki jo nabirajo na cvetnih popkih in na skorji nekaterih dreves. Tudi to spravljajo v koške na zadnjih nogah, nosijo domov in zamašijo sproti vse reže.

Da čebelar bolje izkoristi pašo, prevažajo svoje čebele v pašo. Film prikazuje panje, ki jih je čebelar postavil naravnost na njivo med medeco ajdo. Čebele jo s prenašanjem cvetnega prahu s cveta na cvet oprashe, da bogato rodi. Prav tako oprashe cvetove na sadnem drevju, ki nam zopet daje mnogo žlahtnega sadu.

Troti so samci pri čebelah, ne nosijo niti medu niti cvetnega prahu, tudi žela nimajo. Ker so izpolnili v poletnem času svojo dolžnost, da so oplemenili matice, jih čebele začno kot nadležne goste preganjati. Zabranijo jim dostop do medu. Troti opešajo in so brez moči. Čebele jih lahko prepode in uničijo. Vse pomečejo iz panja. To je vojna proti trotom.

Čebele oprashe nad 80 % raznega sadnega drevja in mnogo kulturnih rastlin. Brez čebel bi pridelali le malo sadja, ki nam ga tako lepo prikazuje film. Zato so čebele zelo koristne. Prav lepo vidimo vzajemno pomoč v naravi: cvetje daje nektar in cvetni prah, da se čebele prežive, čebele pa prašijo cvetje sadnega drevja, da daje obilen sad in ne zamre. Človeštvo ima od tega veliko korist.

Čebelna družina skriva v sebi mnogo skrivnosti. Mnogo jih je človek že odkril, mnogo jih je ostalo še tajnih. Slovenci nismo na zadnjem mestu v tej panogi. Naš odlični čebelar Gorenjec, Prešernov сосед, Anton Janša, je bil prvi čebelarski učitelj na Dunaju za časa Marije Terezije (druga polovica 18. stoletja).

Državnemu filmskemu podjetju gre velika hvala, da je preskrbelo za naše kraje ta film in mu bomo le hvaležni, če nas bo še večkrat razveselilo s takimi in podobnimi filmi.

S. R.

Čebelarski tečaj v Tolminu, od 26. 10. 1945. pa do 28. 10. 1945. na mlekarški šoli Vodja tečaja tov. Martelanc (v sredini)

Poziv čebelarjem jeseniškega okraja!

Gotovo še ni vsem čebelarjem jeseniškega okraja znano, da je na Jesenicah ustanovljena Čebelarska podružnica za jeseniški okraj.

Do danes je pristopilo k podružnici 299 članov z 2.267 AŽ in 2.072 panji druge vrste. Ker sta nam vojna in okupator uničila na stotine čebelnih družin, nam je za ponovno povzdigo čebelarstva v jeseniškem okraju priskočila Čebelarska zadruga v Ljubljani na pomoč in dodelila naši podružnici 3.450 kg sladkorja za prehrano čebel v zimski dobi. Zadruga je nakupila med ob čebelarjev iz krajev, ki so imeli dober donos, in ga zamenjala pri »Navodu« za sladkor.

Ker želimo povzdigniti to v našem kmetijstvu tako važno panogo vsaj na predvojno stopnjo, bo Čebelarska zadruga uredila v tekočem letu opazovalne postaje, postavila čebelnjake, razdelila pasišča in skrbela za cenejši prevoz čebel na pasišča, vse z namenom, da bo v času obnovitve in prehranbene borbe donos medu čim večji.

Samo na podlagi enotnega delovanja organiziranih članov čebelarjev in njihove marljivosti bomo lahko dosegli, da bo čebelarstvo nudilo narodu čim večjo korist in preprečilo v bodoče izgubo velike količine medu, ki nam ga narava sama ponuja.

Zato pozivamo vse še neorganizirane čebelarje jeseniškega okraja, da pristopijo v vrste naših zadrugarjev, da bi v bodočem delu povzdignili čebelarstvo tako v korist zadrugarjem kakor skupnemu narodnemu gospodarstvu.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Dve značilni pismi

Čebelarji okoliša bivše podružnice Smartno ob Paki.

Okrožni poslovalnici Čebelarske zadruge v Celju.

Čebelarji bivše podružnice Slovenskega čebelarskega društva v Smartnem ob Paki, zbrani na sestanku dne 9. septembra 1945, ugotavljamo sledeče:

Ob razpravljanju glede dopisa okrožne poslovalnice v Celju z dne 28. avgusta 1945, okrožnica št. 1 Čebelarske zadruge v Ljubljani, poslovalnica v Celju z dne 30. avgusta 1945 in dopisa v Zadrurnem vestniku Slovenskega poročevalca št. 1.042 dne 19. avgusta 1945 si nismo na jasnem, kakšne so dolžnosti in kakšne so pravice v novi čebelarski organizaciji.

Zadrurni vestnik piše v poročilu o ustanovni skupščini Čebelarske zadruge, da je vsak član dolžan vplačati 100 din kot delež in jamči poleg tega še z desetkratnim deležem. Okrožnica št. 1 iz Celja navaja v drugem odstavku: Člani so dolžni vplačati enkratni delež 100 din in pristopnino 10 din. O kakem jamstvu tu ni govora, prav tako ga ne navaja dopis okrožne poslovalnice v Celju.

Ker si torej, kakor je tukaj razvidno, ne moremo biti o stvari na jasnem, ne moremo storiti k organizaciji nobenega drugega koraka, kakor da vprašamo poslovalnico v Celju za natančnejša pojasnila in obenem takoj svoje mnenje: V primeru, da nam je treba nuditi desetkratno jamstvo, smo neljubo primorani ostati izven organizacije, ker mi smo vsi brez izjeme le čebelarji, ki gojimo čebelarstvo le kot lepo domačo zabavo, poleg naše splošne zaposlitve, ki pa seveda donša indirektno koristi več drugim kmetom kakor nam samim direktno. Imamo pa tudi le majhno število panjev, ker naš okoliš ni sposoben, da bi mogel tukaj živeti le eden, kaj šele več poklicnih čebelarjev, za katere more imeti potem takšna organizacija kakšen pomen. Naša čebelarstva v največ primerih niti ne dosežajo vrednosti desetkratnega deleža. Na naša mala posestva pa zaradi čebel tudi ne moremo vezati nikakršnih obremenitev.

Izjavljamo, da smo pripravljani z ozirom na to, ker smo željni izobrazbe, plačati prispevek za glasilo in pristopnino 10 din. V neizogibnem primeru plačamo enkrat za vselej pa 100 din, vendar ne kot kak delež, s katerim bi bili vezani na desetkratno jamstvo. To mi darujemo za obnovo čebelarstva.

Za pomoč bednim sirotam pa smo pripravljene zbrati nekaj medu v našem okolišu, in sicer kljub temu, da je bilo pri nas skoraj polovico čebelarstev zaradi vojne uničenih in drugih nekaj zaradi vpoklica lastnikov zelo prizadetih.

Prosimo in pričakujem še nadaljnje sporočila.

Sledi 17 podpisov.

Krajevni narodno osvobodilni odbor Sv. Južij ob Taboru.
Štev. 517/45.

Dne 23. novembra 1945.

Pripravljalnemu odboru za ustanovitev Čebelarke zadruga v Celju.

Predmet: Zbiranje združnikov za Čebelarsko zadrugo.

Po razgovorih s tukajšnjimi čebelarji ni bilo nikakega uspeha za zbiranje članov v Čebelarsko zadrugo zaradi previsokih obveznosti za njo. Kakor se zdi, se na občnem zboru te zadruga niso upoštevali interesi malih čebelarjev, ampak samo velikih. Pripominjamo pa, da so v našem kraju samo mali čebelarji z največ 15 panji. Mnenja pa smo, da bi se dalo, ako bi bili deleži samo 30 do 50 din, od naših 52 čebelarjev organizirati vsaj 20 članov, tako pa ni upanja niti na 5 članov. Zelja pa bi bila naših malih čebelarjev, da bi se po štiriletnem okupatorjevem izmzgavanju mogli tudi mali čebelarji organizirati.

Smrt fašizmu — svobodo narodu!

Gornje je po poročilu tukajšnjih čebelarjev.

Podpis.

Priobčujemo ti dve pismi, ker nečemo prav nič prikrivati. Morda bi se našla še kaka družina, ki bi pisala pismo s podobno vsebino. Citatelji Slovenskega čebelarja naj se prepričajo, kako so čebelarji še slabo poučeni o Zadrugi. Kako napačne pojme imajo o njej, končno pa tudi, koliko dobrega zrnja je še v njih.

Odgovor na svoja pisma bodo ti čebelarji našli že v »Odmevih«. Mislim, da jih bo minil strah pred desetkratnim jamstvom, ko jih bodo prečitali, da to jamstvo njihovih majnih posestev ne bo prav nič obremenjevalo, da jih bo nasprotno razbremenjevalo, ko bodo začeli uživati vse mogoče ugodnosti, ki jih bo nudila Zadruga, k čemur se z vso vnemo in resnostjo pripravlja, ugodnosti, ki so odvisne tudi od njihove dobre volje, od njihovega sodelovanja. Prepričani naj bodo, da Čebelarska zadruga ni nobena domena velečebelarjev, nasprotno, ravno mali čebelarji so ji pri srcu, saj so v Zadrugi tudi v veliki večini. Njihova čebelarstva so raztresena po vsej deželi in imajo zaradi tega velik gospodarski pomen, ker njih čebele oplajajo večino raznih kulturnih rastlin.

Da bi pa bil delež po 100 din, in to še enkrat za vselej, prevelik, o tem ne more biti govora, protidokaz je enostaven račun: člani Slovenskega čebelarskega društva so morali žrtvovati vsako leto najmanj tri kg medu za članarino, koliko medu morajo letos žrtvovati zadrugarji za delež, si lahko vsak izračuna. Res je, da bodo v bodoče plačevali letno še prispevek za Čebelarja, toda ta ne bo velik, določil ga bo občni zbor. Zdi se torej, da se za navedenim razlogom skriva vse kaj drugega. — Tovariši mali čebelarji, le brez strahu v Zadrugo! S. R.

Delovanje izvršnega odbora naše organizacije

je bilo tudi po 1. novembru kaj živahno. Sprejeti so bili važni sklepi, ki bodo ugodno vplivali na gospodarski razvoj Zadruga.

Na 9. seji 5. novembra 1945

je bilo sprejetih v zadrugo 519 čebelarjev. Izmed sklepov naj navedem važnejše:

1. Čimprej naj se stavi pregledna kartoteka združnikov, ki naj bodo razdeljeni po okrajih in urejeni po abecednem redu.

2. Podružnice naj predlagajo, kje naj se ustanove poslovalnice.

3. Po podružnicah naj se čimprej začne s poučnimi čebelarskimi tečaji. Podružnice naj sporoče imena tistih čebelarjev, ki bi prevzeli predavanja in teme, ki naj bi se obravnavale. Nekaj predavanj naj bo načrtnih, nekaj prilagodjenih potrebam okraja.

4. Tovariš Cvetko naj sestavi načelne misli pravilnika za Čebelarske družine.

Osnutek naj se pošlje v pretres podružnicam. Po prejetih predlogih naj se sestavi pravilnik in predloži širši seji upravnega odbora, ki naj se skliče še pred novim letom 1946.

5. Vzeli smo na znanje poročilo o zavarovalnem skladu in naročili tovarišu Znideršiču, da do prihodnje skupščine sestavi načrt o zavarovanju čebel.

6. Vsi čebelarji in podružnice, ki so prosili za dodelitev sladkorja po stavljemem roku, naj se obveste, da dobe sladkor za spomladansko krmljenje, če ga zadruga prejme.

Na 10. seji 12. novembra 1945

so bili sprejeti naslednji sklepi:

1. V letošnji zimi naj se vrši tečaj za tiste bolezenske izvedence, ki so tak tečaj obiskovali že pred vojno. V tem pogledu naj se zainteresira ministrstvo za kmetijstvo. Vloži naj se prošnja za podporo. Za vsako okrožje naj bi bil določen izvedenec, ki naj bi nadziral čebelnjake. Sestavi naj se spisek bolezenskih izvedencev.

2. Sestanek čebelarjev za Ljubljano in ljubljansko okolico naj bo v začetku decembra.

3. Za vse podružnice naj se naroče enotne poslovne knjige.

Na tej seji je bilo sprejetih v zadrugo 127 članov.

11. seja izvršnega odbora

je bila dne 19. novembra. Sprejetih je bilo v zadrugo 144 čebelarjev in storjeni tile sklepi:

1. Ker je tovariš predsednik z delom preobložen, naj se glede nadaljnega urejanje lista govori s tov. Rojcem iz Litije.

2. Se v prvi številki Slovenskega čebelarja naj se priobči poziv, da se prijavijo praktični čebelarji, ki bi hoteli biti predavatelji. Izpit iz čebelarstva ni potreben.

3. Pozimi naj se vrše teoretična, poleti pa praktična predavanja. Za predavanja naj se sestavijo glavne točke.

4. Takoj naj se sestavi poziv za kuho voščin in priobči v listu. Profesor Raič bo spisal primeren članek o vosku za list.

5. Soglašamo s predlogom Centralne pčelarske zadruge v Zagrebu glede ustanovitve Zveze (Saveza) čebelarskih zadrug. O sklepu naj se obvesti Centralna zadruga v Zagrebu.

6. Z novim poslovnim letom se uvedejo v zadružni prodajalni bloki za podružnice. Iz njih bo ob zaključku leta razvidno, kakšen promet je imela podružnica oziroma njeni člani z zadrugo. Bloki bodo ob koncu leta služili za določitev ristorna, ki ga bodo prejele podružnice od zadruge za pospeševanje čebelarstva v okraju in v kritje režijskih stroškov. Gospodarski odsek naj ukrene vse potrebno, da bodo ti bloki pripravljene do 1. januarja 1946. Dokler se to ne izvede, naj se poslovalnice po podružnicah ne ustanovljajo.

7. V Lukmanovi vili v Vikerčah pod Smarno goro naj bi se nastanil znanstveni zavod za čebelarstvo. V čebelnjak naj bi se postavilo nekaj panjev čebel. Napravi naj se po ministrstvu za kmetijstvo vloga na predsedstvo Narodne vlade Slovenije, ki naj da posestvo v najem ali včasno upravo naši Zadrugi.

8. Až panju smo na osnovi kalkulacije določili enotno ceno 850 dinarjev.

9. Stari prazni panji zaplenjenih čebel naj se popravijo in razkužijo ter oddajo po nizki ceni čebelarjem, zlasti tistim, ki so trpeli v vojni škodo pri svojih čebelah.

10. Delovni program iz čebelarstva za prihodnja leta naj izdelajo tovariši Košmerl, Cvetko, Raič in Znideršič.

Na 12. seji izvršnega odbora

dne 26. novembra je bilo sprejetih v zadrugo 140 čebelarjev. Sklenili smo:

1. Zaradi pošiljanja Slovenskega čebelarja na Primorsko naj se vpraša za svet tovariš Martelanc v Ajdovščini.

2. Podružnicam po Gorenjskem in po Štajerskem naj se na željo pošljejo brezplačno stari nepopolni letniki Slovenskega čebelarja.

3. Za kritje stroškov se dovoli podružnicam za vsakega zadružnika po 8 din, 5 din obdrži podružnica, 5 din pa izroči Čebelarski družini.

4. Na ministrstvo za kmetijstvo naj se vloži prošnja za priznanje podpore zadružnemu glasilu in za prirejanje poučnih čebelarških tečajev.

5. Gospodarski odsek naj razmotriva, kako naj bi se napravil dogovor z nakupnimi in prodajnimi zadrugami glede prodaje čebelarških potrebščin.

6. V Beograd bomo pisali in naročili rusko čebelarško literaturo.

7. Dopis čebelarjev iz Smartna ob Paki naj tov. Raič uredi za tisk in s komentarjem priobči v Slovenskem čebelarju.

13. seja izvršnega odbora

je bila 3. decembra. Na njej je bilo sprejetih v zadrugo 14 čebelarjev. Poleg tega smo razpravljali s tov. Rojcem glede urejevanja Slovenskega čebelarja in o plemenilnih postajah. Sklenili smo:

1. Urejevanje Slovenskega čebelarja izročimo z novim letom 1946 tovarišu Rojcu iz Litije. On bo zbiral gradivo, ga tehnično urejeval in razporejal. Preden ga bo oddal v tisk, ga bo predložil odseku za tisk.

2. Tov. Rojec naj do prihodnje seje napravi načrt za obnovo dosedanjih in ustanovitve novih plemenilnih postaj za matice. Načrt naj obsega vso Slovenijo.

3. Gospodarski odsek naj do prihodnje seje poda točno poročilo o mizarski delavnici.

4. Skliče naj se konferenca interesentov naše Zadruge, Zadruge rejcev malih živali, SIVD in zastopnikov kmetijskega ministrstva.

5. Pri Lesno-produktivni zadrugi v Češnjici naj se naroči 100 m³ smrekovega lesa za izdelavo panjev in drugih lesenih čebelarških potrebščin.

6. Tovarna »Meril« naj se po tov. Kavsu naprosi, da predloži kalkulacijo za izdelovanje AŽ panjev. Pošlje naj se ji en vzorec.

7. Odobrili smo naročilo za 100 točil.

8. V sporazumu s kmetijskim ministrstvom naj se nakupi več sto kilogramov črne semenske ajde.

9. Ker se je delo v zadružni pisarni pomnožilo, smo sklenili razpisati mesto za pomožno, pisarniško moč. Prednost imajo mlajši moški-čebelarji.

10. Čim dospe pošiljka sladkorja, naj se obvestijo vse podružnice, da pošljejo spisek čebelarjev, ki naročajo sladkor. Kdor bo navedel napačno število čebelnih družin, ne bo prejel nobenega sladkorja. Prav tako naj se pozovejo podružnice, da predložijo spiske, komu so oddale jeseni sladkor in koliko.

14. seja dne 10. decembra 1945

je bila posvečena predvsem poročilom o plemenilnih postajah za matice in za osnovanje mizarske delavnice. Sprejeti so bili nastopni sklepi:

1. V načelu soglašamo vse, da se stare plemenilne postaje obnove in ustanove še nove.

2. Vodstvo postaj prevzame tov. Rojec. Pridobi naj čebelarje, ki bodo sodelovali v odseku za plemenilne postaje.

3. Sestavi naj načrt za teoretičen tečaj pozimi, za praktičen tečaj poleti in tečaj za preiskavo vzrejenih matic in čebel jeseni.

4. Za začetek naj se ustanove 4—5 plemenilnih postaj.

5. O finančnih sredstvih bomo sklepali potem, ko nam bo tov. Rojec predložil točen program.

6. Tov. Rojec naj se udeležuje rednih tedenskih sej. Stroške bo krila Zadruga.

Glede mizarske delavnice smo sklenili:

1. Za delavnico bomo plačevali mesečno najemnino 600 din začenši z dnevom obratovanja.

2. Strinjamo se, da se najmeta dva mizarja, ki naj se z njima napravi službena pogodba in jima uredi materialni položaj.

3. Gospodarski odsek naj opiše ves inventar, razpoložljiv bukov les naj zamenja s smrekovim in uredi odnos z ministrstvom za kmetijstvo.

4. Čim bo delavnica pripravljena, naj se začne takoj s popravilom 200 A. Z. panjev.

Na tej seji je bilo sprejetih v zadrugo 126 zadružnikov.

15. seja izvršnega odbora

je bila 17. decembra. Tovariš Košmerl je poročal, da je ministrstvo za kmetijstvo prejelo več vagonov semenske ajde, med to precej črne, ki jo bodo posejali na vseh njivah državnega sektorja zaradi izdatnejše čebelje paše.

Odsek za organizacijo je priredil po vseh okrajih 65 sestankov s čebelarji. Skoraj po vseh okrajih so se ustanovile podružnice Čebelarke zadruga. Ker je odsek izvršil svojo nalogo, se ukine. Nadaljnje delo preide na združno tajništvo.

Za vodstvo ustanovne skupščine podružnice na Rakeku je pooblastil upravni odbor tov. Andreja Keniča, šolskega upravitelja na Uncu.

Sprejeli smo nastopne predloge gospodarskega odseka:

1. AŽ panji po 10 okvirov naj se ponudijo Centralni čebelarji zadrugi v Zagrebu v zameno za vosek.

2. Pozovejo naj se trije kleparji, da stavijo ponudbe za napravo 100 točil.

3. Za mizarstvo delavnico smo najeli dva mizarja.

Prejemki naj se jima določijo po uredbi.

4. V Mariboru kupimo vso zalogo pocinkane pločevine.

5. Predelavo voska v satnice naj plačajo združniki tako, da se jim odtegne določen odstotek voska, ki se računa po 200 din kg franko Čebelarna, če s tem soglašajo.

6. Sprejeli smo popravljeni osnutek pravilnika za Čebelarke družine. Priobči naj se v združnem glasilu. Podružnice pa naj se pozovejo, da stavijo svoje izpreminjevalne predloge.

7. V zadrugo je bilo sprejetih 142 združnikov. Zadruga šteje danes 2750 članov. Nekaj okrajev ni poslalo še nikakih pristopnih izjav. Obveščeni pa smo, da tudi po teh okrajih pridno zbirajo združnike.

PRAVILNIK

o organizaciji in poslovanju Čebelarskih družin Čebelarke zadruga za Slovenijo v Ljubljani.

1. člen.

Čebelarke družine ustanavlja na svojem področju poslovni odbor Čebelarke podružnice, mora jih ustanoviti, če to zahteva najmanj 10 čebelarjev-združnikov. Okoliš vsake čebelarke družine določi poslovni odbor podružnice v sporazumu s čebelarji-združniki.

2. člen.

Čebelarska družina ima ime po kraju, kjer ima svoj sedež.

3. člen.

Čebelarke družine volijo na članskih sestankih v svoj odbor po številu članstva 3—6 članov, 1 ali 2 namestnika in 1 ali 2 preglednika. Odborniki se volijo za 3 leta, namestniki in pregledniki za 1 leto. Vsako leto izpadeta 1 ali 2 člana odbora. Za prvi dve leti določi izločitev žreb. Izločeni so lahko ponovno izvoljeni. Odbor izvoli iz svoje srede predsednika, tajnika, blagajnika in gospodarja. Kjer so zaradi majhnega števila članstva izvoljeni samo 3 odborniki, opravlja blagajniške posle tajnik. Na članskem sestanku si člani-združniki izvolijo tudi 1 delegata, ki zastopa družino v širšem odboru podružnice.

4. člen.

Članski sestanek lahko vsak čas odstavi posamezne člane odbora ali celo ves odbor svoje Čebelarke družine, če nima do njega več zaupanja. V tem primeru se skliče na podlagi 3. člena čimprej članski sestanek. Točka o izmenjavi posameznega odbornika ali celotnega odbora mora biti postavljena na dnevni red.

5. člen.

Letni članski sestanki, na katerih si Čebelarke družine volijo svoje odbore, se morajo vršiti pred letnim članskim sestankom podružnice, na katerem ta voli svoj odbor. Sklepčni so ti sestanki, če je ob določeni uri navzoča vsaj polovica članov družine, če jih pa ni toliko navzočih, je čez pol ure sestanek sklepčen pri vsakem številu navzočega članstva. Sklepa se z nadpolovično večino glasov. Na teh članskih sestankih poročajo tudi pregledniki o delovanju odbora in predlagajo, da naj se odboru da razrešnica ali naj se ne da.

6. člen.

O članskem sestanku se piše zapisnik. Na prvem sestanku ga piše zapisnikar, ki ga izvolijo prisotni člani-zadružniki. Na nadaljnjih pa tajnik odbora Čebelarke družine, če sestanek ne sklene drugače.

Zapisnik podpišejo predsednik in zapisnikar; najpozneje v enem tednu ga je treba predložiti odboru podružnice v overovljenem prepisu.

7. člen.

Mandat izvoljenega delegata v širšem odboru podružnice traja do izvolitve novega delegata.

8. člen.

Dolžnosti odbora Čebelarke družine so:

1. da zastopa koristi in težnje zadružnikov iz svojega okoliša in jih sporoča odboru svoje podružnice,

2. da rešuje med zadružniki čebelarke spore,

3. da sprejema pristopne izjave novih članov in jih odstopa svoji podružnici, 4. da pošilja podružnici redna mesečna poročila o svojem delu in o stanju čebelarstva v svojem okolišu,

5. da sklicuje od časa do časa članske sestanke, ki naj bodo praviloma vezani s čebelarskim predavanjem; o vseh članskih sestankih mora biti pravočasno obveščena podružnica,

6. da skrbi za svoj čebelarski inventar in upravlja zadružne objekte svojega okoliša,

7. da strogo pazi na zdravje čebelnih družin v svojem okolišu in uvaja red in snago v čebelnjakih zadružnikov,

8. da nadzira poverjenika obveščevalne postaje, da objektivno poroča o stanju čebelne paše,

9. da vrši propagando za zadružni tisk in pridobiva sotrudnike za zadružno glasilo.

10. da daje nasvete za izboljšanje čebelne paše v svojem okolišu,

11. da z referentom za čebelarstvo pri kmetijskem ministrstvu in s podružničnim odborom sodeluje pri določanju čebelnih pasišč,

12. da navaja zadružne člane, da svoje produkte, med in vosek, nudijo v odkup prvenstvenó svoji zadruzi,

13. da skliče vsaj enkrat na mesec sejo, prepis zapisnika pa pošlje svoji podružnici.

14. da ne le točno izvršuje vsa navodila, ki jih dobi od svoje podružnice, ampak da se tudi iniciativno in kritično udeležuje čebelarkega delovanja v svoji podružnici.

9. člen.

Odbor podružnice sme razpustiti odbor družine, če ta kljub ponovnim opominom ne dela v prosep čebelarstva, družino pa razpusti, če pade število njenega članstva pod 10 ali če z odborom vred ne dela v prosep čebelarstva. Njeno premoženje čuva podružnica do ustanovitve nove družine, ali ga v sporazumu s članstvom razpuščene družine izroči tisti družini, ki se ji to članstvo pridruži. Tak je tudi postopek, če se družina prostovoljno razide. Če je razpuščen odbor, se mora najkasneje po enem mesecu na članskem sestanku, ki ga skliče podružnica, izvoliti nov odbor, če upravni odbor Zadruga ne sklene drugače. Razpuščeni odbor ali razpuščena družina se lahko pritoži na upravni odbor Zadruga, ki končno sklepa o razpustu.

Nakup čebel

Zadruga je prejela več naročil za nakup kranjičev. Kdor jih ima na prodaj, naj takoj sporoči zadrugi, koliko bi jih prodal in po kakšni ceni.

Podružnice, uvažujte!

Nekatere podružnice so prijavile čebelarje, ki so se zavezali, da bodo plačevali deleže v obrokih. Opozarjamo te podružnice, da dovoljuje v smislu 5. člena pravil plačevanje deleža v obrokih le upravni odbor zadruge. Do danes pa ni bilo še nikomur izdano tako dovoljenje. Smešno je, če podružnica javi čebelarja, ki se je zavezal plačevati delež po 9 ali 10 din, pa še tega ne izpolnjuje. Zato prosimo podružnice, naj izterjajo zapadle obroke in jih takoj nakažejo upravnemu odboru zadruge, da dosedanji ne zapadejo. One podružnice pa, ki so nakazale denar, pa niso poslale nobene pristopne izjave, prosimo, da jih takoj pošljejo, ker sicer ne vemo, komu naj pošljemo list. Oglašajo se tudi čebelarji iz teh podružnic, pa jim ne moremo z ničemer postreči, ker nimamo nikaškega dokazila, da je plačal delež.

Čebelarji iz Ljubljane

in ljubljanske okolice, dvigniti zadružne izkaznice v zadružni pisarni na Tyrševi cesti v Ljubljani!

Zadružniki!

Ne obračajte se z dopisi na posamezne funkcionarje ali uslužbence Zadruge, marveč na Čebelarstvo zadruge za Slovenijo, ker le za take dopise more prevzeti jamstvo in odgovornost.

Ustanovitev Čebelarstva družine

za Ljubljano in bližnjo okolico (prejšnje ljubljanske podružnice) se bo izvršila na članskem sestanku dne 27. januarja t. l. ob 9. uri v dvorani Ministrstva za kme-

Vidmar Matevž iz Veštra, roj. 9. 1878, ustreljen za svobodo slovenskega naroda dne 9. 2. 1944.

tijstvo, podprtiličje, Knafljeva ulica 9. Vsi bivši člani ljubljanske podružnice in morebitni novi čebelarji naj se sestanka sigurno udeležijo!

Stare letnike Slovenskega čebelarja, nepopolne, ki jim morda manjka samo ena ali dve številki, lahko prejmejo čebelarji po Gorenjskem in Stajerskem brezplačno. Z naročili pohitite!

Slovenskega čebelarja

iz leta 1941, 5 do 12 števil, prejmejo lahko vsi oni čebelarji, ki so plačali članarino. Prve štiri številke je uprava lista razposlala naročnikom že pred vojno in so ji pošle. Zato s temi ne moremo več postreči.

Za kritje upravnih stroškov

prejme vsaka podružnica tolikokrat po 8 din, kolikor ima zadružnikov. 5 din od člana obdrži zase, 3 din pa odda Čebelarstvu družini. O tem naj se vodi točen račun.

Pravilnik za Čebelarstvo družine

priobčujemo na drugem mestu. Podružnice naj skličejo člane, da osnutek pregledajo in nam pošljejo svoje izpreminjevalne predloge. Ko jih zadruge prejme, bo sklicala sejo širšega upravnega odbora, ki bo ta pravilnik dokončno odobrila. Izpreminjevalne predloge predložite do 31. januarja 1946.

Vse podružnice

smo pozvali, da naj popišejo v svojem okolišu ves čebelarški inventar, ki je bil last bivšega Čebelarskega društva in njegovih podružnic. Inventar, ki so si ga prilastili med vojno posamezni čebelarji, je treba vrniti sedanjim podružnicam oziroma Čebelarskim družinam. Popis inventarja pošljite tudi Čebelarski zadrugi v Ljubljani. Če kdo inventarja ne bi hotel izročiti, javite to pristojnemu okrajnemu odboru.

Podružnice

se ne bodo smele pritoževati, če Slovenski čebelar ne bo nič pisal o čebelarstvu iz njihovega okraja. Krivda bo na njih samih, če ne bodo sodelovali in pošljali prispevke za list.

Poslovne odbore podružnic

opozarjamo, da so dolžni pošiljati upravnemu odboru mesečna poročila o svojem delovanju. Store naj to do 25. dne vsakega meseca. Kratke izvlečke o delu podružnic bomo priobčevali v našem listu in ga s tem gotovo poživili. List bo zanimiv, ko bo prinašal poročila iz vseh predelov Slovenije. Pošiljajte tudi kritiko o našem delu. Saj prav s tem bomo odpravljali napake.

Mnogo čebelarjev

je padlo za svobodo naše domovine. Pošljite nam slike in kratak življenjepis, da jih priobčimo v našem listu.

Zadružne izkaznice

smo poslali že mnogim podružnicam in čebelarjem. Izgotovljene so za vse čebelarje, ki so bili doslej sprejeti v zadrugo. Kdor pride v Ljubljano, naj jo zahteva pri upravi. Brez zadružne izkaznice ne dobi nihče potrebščin v naši zadružni trgovini, nečlanom pa sploh niso na razpolago, zato izkaznic ne posojte! Nihče se ne sme okoriščevati na račun zavednih zadružnikov.

Poziv!

Upravni odbor Čebelarske zadruge v Ljubljani, Tyrševa cesta 21, je sklenil, da bo priredil še to zimo po podružnicah in Čebelarskih družinah poučna čebelarska predavanja, enodnevne ali po potrebi tudi dvodnevne čebelarske tečaje. Za predavanja potrebuje praktičnih čebelarjev, ki bi hoteli prevzeti ta po-

učna predavanja. Kdor se čuti sposobnega za predavatelja, čeprav nima izpita, naj javi takoj svoj točen naslov Zadrugi.

Kuha voščin

Pozivamo vse podružnice, da zberejo pri svojih podružnicah vse voščine, ki jih čebelarji ne morejo sami doma brez izgube dragocenega voska izkoristiti, in jih pošljejo Zadrugi, da jih ona prekuha. Za svoje delo bo računala samo malenkostne stroške z odtegljajem nizkega odstotka voska. Za dobljeni vosek prejme vsak zadružnik odgovarjajočo količino satnic ali pa bo zadruga vosek odkupila in ga plačala po 200 din kg. Letos ne sme propasti niti en gram voska.

Opazovalne postaje

Čebelarji, ki so imeli pred vojno opazovalne postaje, naj javijo, če imajo še tehtnico in toplomer. Če ne, naj povedo, kdo je opremo vzel in kje je sedaj. Na ta poziv se do danes ni oglasil še noben bivši opazovalec. Ne odlašajte s prijavo!

Plemenilne postaje

bo v prihodnjem letu Čebelarska zadruga obnovila in poživila. Priredila bo pozimi teoretičen, poleti pa praktičen tečaj za vzrejo matice. Zato ponovno pozivamo podružnice, na katerih ozemlju je bila plemenilna postaja, naj pregledajo inventar in naj poročajo, v kakšnem stanju je.

Pristopne izjave

naj pišejo zbiratelji ali čebelarji sami razločno. Vsak prosilec za sprejem v zadrugo mora pristopno izjavo sam podpisati. Na hrbtni strani zapišite, koliko čebelnih družin imate, ločeno po sistemu panja. Tekoče številke ni treba izpolniti, ker to stori zadruga.

Poslovne odbore

okrajnih podružnic in Čebelarskih družin prosi upravni odbor Čebelarske zadruge, da nakazujejo po poštni hranilnici polne zneske in si od deležev ter pristopnine ničesar ne pridržijo. S takim postopanjem napravljajo zadružnemu knjigovodstvu zmedo in težave. Za kritje upravnih stroškov smo nakazali vsem podružnicam ob koncu leta denar, ki jim pripada po številu prijavljenih zadružnikov. Od tega denarja dobe po 3 dinarje za člana tudi odbori Čebelarskih družin.

*Srečno, zdravo in medu polno leto 1946 želita vsem zadružnikom
uredništvo in upravni odbor Čebelarske zadruge!*

Čebelarke potrebščine, ki jih ima **Zadružna čebelarna v zalogi:**

AŽ panji na 9 in 10 satov
Polovičarji na 9 satov
Kranjiči
Palice za AŽ panje na 9 in 10 satov
Tečaji, francoski
Tečaji na vijak
Skrnjaki vseh velikosti
Šarnirji, ozki
Zapahi za okenca
Vijaki razne velikosti
Mreže za okenca
Matične rešetke
Kvačice
Kvačnice
Zabijači
Satniki, nezbiti
Zapahi za žrelo na babico
Zapahi, dvokrilni
Kotniki
Begalnice, trotolovke
Slamnice za AŽ panje na 10 satnikov
Sotal
Žica
Zveplalniki
Zajemalke za vosek
Stojala za odlaganje posameznih satov
Klešče za prečno stavbo
Omelca
Pitalniki
Turinški baloni
Matičnica (prof. Verbičeva), kranjica,
Skatlica za pošiljanje matic
Matič. za plemenilnike
Posnemači
Lončki za med: $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1 kg
Razne etikete
Pločevinaste posode za med
Društveni znaki
Clanske izkaznice
Kolajna »Antona Janše«

Knjige:

Čebelne bolezni
Anton Janša
Vrednost in uporaba medu
Zbornik 1944 — vezan in broširan

List izhaja mesečno. Glavni in odgovorni urednik: Stane Mihelič. Izdaja Čebelarška zadruga za Slovenijo. Tiska Zadružna tiskarna. Vsi v Ljubljani. Posamezna številka stane 15 din. Zadržniki prejmejo list v letu 1945 brezplačno.

ZAVAROVALNI ZAVOD

SLOVENIJE

je osnovan iz

VZAJEMNE ZAVAROVALNICE,
od katere je prevzel vsa zavarovanja

V upravi zavoda sodeluje
NARODNA VLADA SLOVENIJE
z večino odbornikov.

Zavaruje:

požar — vlom — steklo
— zvonove — nezgode —
avtomobile — transport
življenje — Karitas

ZAVAROVALNI ZAVOD SLOVENIJE

podružnica

Celje

Vodnikova 2

centrala

Ljubljana

Miklošičeva 19

tel. 37-76, 37-77

podružnica

Maribor

Orožnova 8

telefon 29-80

**Slovenski čebelarji! Zavarujte vse svoje premočno
in nepremočno premoženje
pri Zavarovalnem zavodu Slovenije!**